

РЕШЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

от 24 април 2007 година

относно държавна помощ С 26/2006 (ex N 110/2006), временен защитен механизъм за корабостроене — Португалия

(нотифицирано под номер C(2007) 1756)

(само текстът на португалски език е автентичен)

(Текст от значение за ЕИП)

(2007/581/ЕО)

КОМИСИЯТА НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 88, параграф 2, първа алинея от него,

като взе предвид Споразумението за Европейското икономическо пространство, и по-специално член 62, параграф 1, буква а) от него,

като прикани заинтересованите страни да представят своите мнения съгласно посочените разпоредби⁽¹⁾ и като взе предвид техните бележки,

като има предвид, че:

I. ПРОЦЕДУРА

- (1) С писмо от 7 февруари 2006 г. (заведено като получено на 10 февруари 2006 г.) Португалия уведоми Комисията за своето намерение да предостави оперативна помощ на Estaleiros Navais de Viana do Castelo SA (наричана по-долу „ENVC“). С писмо от 13 март 2006 г. Комисията поиска допълнителни разяснения, които Португалия предостави чрез електронно писмо от 28 април 2006 г.
- (2) С писмо от 23 юни 2006 г. Комисията уведоми Португалия, че е взела решение да започне процедурата, предвидена в член 88, параграф 2 от Договора за ЕО по отношение на помощта.
- (3) С писмо от 25 юли 2006 г. (заведено като получено на 26 юли 2006 г.) португалските органи предоставиха своите коментари в контекста на посочената по-горе процедура.
- (4) Решението на Комисията да започне процедурата бе публикувано в *Официален вестник на Европейския съюз*⁽²⁾. Комисията прикани заинтересованите страни да представят мненията си. Нямахте мнения от трети страни.

II. ПОДРОБНО ОПИСАНИЕ НА МЯРКАТА ЗА ПОМОЩ

- (5) Помощта се предвижда за Estaleiros Navais de Viana do Castelo SA (ENVC), португалска корабостроителница, в която понастоящем работят около 1 000 души.

(6) На 14 ноември 2003 г. ENVC подписа договор с френския собственик на кораби Fouquet Sacors SA за доставка на химически и петролен танкер (корпус № 227) на договорна цена в размер на 22 900 000 EUR. Плавателният съд бе доставен на 26 април 2005 г.

(7) Португалия предлага да предостави на ENVC помощ за този договор под формата на безвъзмездна помощ в размер на 1 461 702 EUR въз основа на Регламент (ЕО) № 1177/2002 на Съвета от 27 юни 2002 г. относно временен защитен механизъм за корабостроене⁽³⁾, изменен с Регламент (ЕО) № 502/2004 на Съвета⁽⁴⁾ (наричан по-долу „регламент за ВЗМ“). Регламентът за ВЗМ влезе в сила на 3 юли 2002 г. и срокът му на действие изтече на 31 март 2005 г.; следователно, когато Португалия уведоми за помощта, той вече е бил невалиден.

(8) При все това Португалия твърди, че с договора може да се кандидатства за помощ съгласно регламента за ВЗМ въз основа на причините, изложени по-долу.

(9) В член 4 от регламента за ВЗМ е отбелязано, че: „Настоящият регламент се прилага към сключени договори, подписани от влизането в сила на настоящия регламент до неговото изтичане...“. В тази връзка Португалия твърди, че въпросният договор е бил подписан на 14 ноември 2003 г., т.е. докато регламентът за ВЗМ е бил в сила, и следователно може да кандидатства за помощ.

(10) Освен това Португалия се аргументира, че въпросният договор е бил обект на предложения за по-ниска цена от корейски корабостроителници, като по този начин отговаря на условията на член 2 от регламента за ВЗМ и следователно помощта е обоснована за противопоставяне на нелоялна конкуренция от страна на корейските корабостроителници.

III. ОСНОВАНИЯ ЗА ПРЕДПРИЕМАНЕ НА ОФИЦИАЛНАТА ПРОЦЕДУРА ЗА РАЗСЛЕДВАНЕ

(11) В своето решение да предприеме официалната процедура за разследване по този случай Комисията заяви, че има съмнения относно съвместимостта на помощта с общия пазар въз основа на регламента за ВЗМ поради причините, изложени по-долу.

⁽¹⁾ ОВ С 223, 16.9.2006 г., стр. 4.

⁽²⁾ Виж бележка под линия 1 по-горе.

⁽³⁾ ОВ L 172, 2.7.2002 г., стр. 1.

⁽⁴⁾ ОВ L 81, 19.3.2004 г., стр. 6.

- (12) Първо, Комисията има съмнения относно стимулиращия ефект на помощта. Комисията отбеляза в това отношение, че Португалия не е представила доказателства, че по времето, когато ENVC е подписала договора, е имало каквито и да е публични уверения, че корабостроителницата ще получи помощта. Напротив, Португалия не е разполагала със схема за ВЗМ в действие. Освен това, в съответствие с наличната информация, решението на португалските органи да предоставят помощ на ENVC (подлежащо на одобрение от страна на Комисията) е било взето едва на 28 декември 2005 г., т.е. достатъчно дълго след като договърът е бил подписан и корабът — доставен. По този начин изглежда, че ENVC не е била стимулирана от държавната помощ да подпише договора, като се има предвид, че помощта не е била предоставена, когато е бил сключен проектът.
- (13) Второ, Комисията постави под въпрос правното основание за одобрение на помощта. Комисията изтъкна, че срокът на действие на регламента за ВЗМ е изтекъл на 31 март 2005 г. и следователно регламентът не е бил в сила по времето, когато Португалия е уведомила за помощта. При все че регламентът за ВЗМ се е прилагал към договори, подписани по време на периода на неговото прилагане, малко е вероятно Комисията да е в състояние да оцени нотифицираната мярка въз основа на инструмент, който вече не е част от правото на ЕС.
- (14) В допълнение Комисията отбеляза, че Корея е оспорила съвместимостта на регламента за ВЗМ с правилата на Световната търговска организация (СТО). На 22 април 2005 г. експертна група на СТО е издала свой доклад, заключаващ, че регламентът за ВЗМ и няколко национални схеми за ВЗМ, съществуващи по времето, когато Корея е започнала спора със СТО, са били в нарушение на член 23, параграф 1 от Договореността относно правилата и процедурите за уреждане на спорове (ДППУС)⁽⁵⁾. На 20 юни 2005 г. Органът за уреждане на спорове на СТО (ОУС) е приел доклада на експертната група, включително неговата препоръка Общността да съгласува регламента за ВЗМ и националните схеми за ВЗМ със своите задължения съгласно Споразуменията със СТО⁽⁶⁾. На 20 юли 2005 г. Общността уведоми ОУС, че вече се е съобразила с решението и препоръките на ОУС, тъй като срокът на действие на регламента за ВЗМ е изтекъл на 31 март 2005 г. и държавите-членки повече не могат да предоставят оперативна помощ в съответствие с него.
- (15) Разрешаването на предложената помощ би било равносечно на продължаване на прилагане на регламента за ВЗМ в нарушение на задължението на Общността да спазва решението на ОУС. Следователно Комисията е счела на онзи етап, че помощта не може да се съгласува с международните задължения на Общността.
- (16) Трето, като се вземе предвид размерът на помощта, Комисията отбеляза, че сумата изглежда надвишава 6 %

от договорната стойност и следователно е в разрез с максималния размер на помощ, позволен съгласно член 2, параграф 3 от регламента за ВЗМ.

IV. КОМЕНТАРИ, ПРЕДОСТАВЕНИ ОТ ПОРТУГАЛИЯ

- (17) Португалия отбеляза, че сумата на помощта, посочена от Комисията в нейното решение да започне официална процедура за разследване (1 401 702 EUR)⁽⁷⁾, не отговаря на нотифицираната сума за помощ (1 461 702 EUR).
- (18) По отношение на размера на помощта Португалия отбеляза, че съгласно регламента за ВЗМ максималният размер на помощ е бил 6 % от договорната стойност преди помощта (за разлика от 6 % от договорната стойност, посочена в решението на Комисията за започване на официалната процедура за разследване⁽⁸⁾) и че въз основа на това размерът на помощта е съгласуван с регламента за ВЗМ.
- (19) В по-общ план Португалия отбеляза, че целта на регламента за ВЗМ е била да се противопостави на нечестната конкуренция от страна на Корея и че всички корабостроителници в ЕС са подлежали на еднакви условия за получаване на помощ съгласно регламента. От гледна точка на Португалия помощта следователно не е оказвала въздействие върху търговията на общия пазар и поради тази причина е било малко вероятно да може да се квалифицира като държавна помощ съгласно член 87, параграф 1 от Договора за ЕО.
- (20) По отношение на стимулиращия ефект Португалия предостави нови доказателства, които показват, че корабостроителницата е поискала помощта на 25 септември 2003 г., т.е. преди подписването на договора. В този контекст Португалия е предала копие на писмото от португалските органи до корабостроителницата от 26 септември 2003 г., в което португалските органи потвърждават получаването на молбата за помощ и припомнят на корабостроителницата, че помощта подлежи на одобрение от страна на Комисията. Според Португалия това писмо е било показателно за желанието на португалските органи да предоставят помощта, при условие че се спазват всички правни условия.
- (21) Освен това Португалия се аргументира въз основа на предишни практики, че съществува разбиране, че молби за помощ от корабостроителната индустрия може да бъдат подкрепени от Португалия, при условие че има правно основание за това (в този случай — регламентът за ВЗМ). Фактът, че помощта е била формално одобрена от Португалия едва през декември 2005 г., се е дължал на вътрешни административни забавяния. Все пак това не омаловажава факта, че корабостроителницата е очаквала да получи помощта въз основа на посочените по-горе съображения (виж съображение 20) и въз основа на общата политика на португалските органи в това отношение. Корабостроителницата е разполагала с доказателства, че корейски корабостроителници са предложили по-ниски цени във връзка с договора и е сключила договора въз основа на предположението, че ще получи помощ от португалските органи.

⁽⁵⁾ Виж ЕО — Мерки относно търговия на търговски плавателни съдове, WT/DS301/R, параграфи 7.184—7.222 и параграф 8.1, буква г).

⁽⁶⁾ Виж документ на СТО WT/DS301/6.

⁽⁷⁾ Параграфи 4 и 21 от посоченото решение.

⁽⁸⁾ Параграфи 10 и 21 от посоченото решение.

(22) Що се касае до правното основание за одобряване на помощта, Португалия припомни своите коментари в нотификацията, а именно че регламентът за ВЗМ е бил подходящата основа за одобряване на помощта, тъй като договърът е бил подписан по времето, когато регламентът за ВЗМ е бил в сила и преди възражението на ОУС срещу регламента за ВЗМ. Португалия отбеляза, че ситуацията, следователно, не е по-различна от тази, при която се предоставят мерки за помощ от други държави-членки (по схеми за ВЗМ) за договори, подписани по времето, когато регламентът за ВЗМ все още е бил в сила. Датата, на която са подписани договорите, определя дали с тях може да се кандидатства за помощ, а не датата, на която помощта е нотифицирана или предоставена. Португалия също така отбеляза, че никоя от корабостроителниците бенефициери не е поискала възстановяване на помощта след доклада на експертната група на СТО. Да не се предостави помощта на ENVC по този начин би било в нарушение на общия принцип за еднакво третиране.

V. ОЦЕНКА

(23) Съгласно член 87, параграф 1 от Договора за ЕО помощ, предоставена от държава-членка или чрез държавни ресурси под каквато и да е форма, която нарушава или заплашва да наруши конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на някои стоки, доколкото засяга търговията между държави-членки, е несъвместима с общия пазар.

(24) Комисията смята, че предложената мярка представлява държавна помощ по смисъла на член 87, параграф 1 от Договора за ЕО: тя приема формата на безвъзмездна помощ, която се финансира от държавни ресурси; дори при условие, че регламентът за ВЗМ се е прилагал във всички държави-членки, както се аргументира Португалия, мярката е избирателна, тъй като се ограничава до ENVC; тази избирателна безвъзмездна помощ вероятно ще наруши конкуренцията, като даде на ENVC предимство пред други конкуренти, които не получават помощ. Последно, корабостроенето е икономическа дейност, която включва засилена търговия между държави-членки. Като такава мярката засяга търговията между държави-членки.

(25) Следователно Комисията потвърждава, че нотифицираната мярка за помощ попада в приложното поле на член 87, параграф 1 от Договора за ЕО.

Съвместимост с общия пазар

Размер и интензитет на помощта

(26) След коментарите, представени от Португалия, Комисията потвърждава, че нотифицираната сума за помощ е 1 461 702 EUR. Въз основа на член 2, параграф 3 от регламента за ВЗМ максималният позволен размер на

помощ е 6 % от договорната стойност преди помощта⁽⁹⁾. Комисията заключава, че нотифицираната помощ е съгласувана с максималния размер на помощ, разрешен от регламента за ВЗМ.

Стимулиращ ефект

(27) Като общ принцип държавната помощ може да се смята за съвместима с общия пазар само, ако е необходимо приемащото дружество да бъде стимулирано да действа по начин, който съдейства за постигане на целите, предвидени в съответната дерогация⁽¹⁰⁾.

(28) В тази връзка Комисията отбелязва, че целта на регламента за ВЗМ е била „да позволи ефективно на корабостроителници на Общността да преодолеят неприяна конкуренция от Корея“ (виж съображение 6). Директна помощ до 6 % от договорната стойност преди помощта следователно може да се разреши при наличие на конкуренция за същия договор от корабостроителниците в Корея, предлагаща по-ниска цена (член 2).

(29) Новото доказателство, предоставено от Португалия, показва, че помощта е била поискана от корабостроителниците преди подписване на договора. Освен това Португалия предостави копие на писмото от съответните португалски органи (Генерална дирекция „Промислени предприятия“) до ENVC от 26 септември 2003 г., в което се потвърждава приемането на молбата за помощ, иска се доказателство за съобразяване с член 2, параграф 1 от регламента за ВЗМ (т.е. доказателство, че има конкуренция за договора от корейска корабостроителница, предлагаща по-ниска цена — това доказателство впоследствие е представено от корабостроителниците) и на корабостроителниците се напомня, че предоставянето на помощ подлежи на предварително нотифициране и одобрение от страна на Комисията. Комисията смята, че посочените по-горе факти са показателни за желанието на португалските органи да предоставят помощта, ако се спазят всички условия. Тъй като условията за кандидатстване, изглежда, са били изпълнени в този случай, тези факти са създали впечатление у корабостроителниците, че тя ще получи помощта⁽¹¹⁾. Въз основа на това съмненията на Комисията за стимулиращия ефект на помощта отпадат.

⁽⁹⁾ В член 1, буква е) от Регламент (ЕО) № 1540/98 (ОВ L 202, 18.7.1998 г., стр. 3), който се посочва в член 2, параграф 6 от регламента за ВЗМ, се твърди, че „договорна стойност преди помощта означава цената, описана в договора, заедно с всякаква помощ, предоставена директно на корабостроителниците“. Въз основа на това размерът на помощта (1 461 702 EUR) отговаря на 6 % от „договорната стойност преди помощта“ (22 900 000 EUR + 1 461 702 EUR) и се съгласува с максималния позволен размер.

⁽¹⁰⁾ Виж решение по дело 730/79 *Philip Morris/Комисията* [1980] Сборник практика на Съда на ЕО 2671, параграфи 16 и 17.

⁽¹¹⁾ Виж, по аналогия, член 38 от Насоките за национална регионална помощ за 2007—2013 г.: „помощ може да се предоставя само (...), ако бенефициерът е подал молба за помощ и органът, отговорен за администрацията на схемата, впоследствие е потвърдил писмено, че предмет на обстойно удостоверяване на автентичност, проектът принципно отговаря на условията за кандидатстване (...) преди началото на работата по проекта“. В случай на помощ, подлежаща на индивидуално нотифициране и одобрение на Комисията, потвърждението относно правото за кандидатстване трябва да зависи от решението на Комисията за одобряване на помощта (ОВ С 54, 4.3.2006 г., стр. 13).

Правна основа

- (30) В решението си да започне официалната процедура за разследване, Комисията отбелязва, че регламентът за ВЗМ е изтекъл на 31 март 2005 г. и следователно не е бил валиден по времето, когато Португалия е уведомила за помощта. При все че регламентът за ВЗМ се е прилагал за договори, подписани в периода му на прилагане, малко е вероятно Комисията да е в състояние да оцени нотифицираната мярка въз основа на инструмент, който вече не е част от правото на ЕС.
- (31) Коментарите, предоставени от Португалия след решението да се предприеме официалната процедура за разследване, не са премахнали съмненията на Комисията по този въпрос.
- (32) Комисията отбелязва, че по отношение на нотифицирана помощ нейната практика е да основава оценката си на законите в сила по време на оценяването⁽¹²⁾, освен ако не е предвидено друго в самия закон в сила. Португалия вътрешно е одобрила помощта (подлежаща на одобрение на Комисията) и е уведомила Комисията за нея дълго време след като регламентът за ВЗМ е изтекъл.
- (33) В това отношение Португалия твърди, че регламентът за ВЗМ е приложим за въпросния договор въз основа на член 4 от регламента, където се отбелязва, че „Настоящият регламент се прилага към сключени договори, подписани от влизането в сила на настоящия регламент до неговото изтичане(...)“. Португалия изтъква, че договърът е бил подписан на 14 ноември 2003 г., т.е. докато регламентът за ВЗМ все още е бил в сила и следователно по него може да се кандидатства за помощ.
- (34) При все това Комисията смята, че член 4, цитиран по-горе, не определя временното прилагане на регламента за ВЗМ. Вместо това временното прилагане на регламента е определено в член 5⁽¹³⁾, който посочва, че действието на регламента „изтича на 31 март 2005 г.“.
- (35) За разлика от това в член 4 се определят допълнителни условия за съвместимостта на помощта. Това се потвърждава също така от втората част на член 4, която предвижда регламентът за ВЗМ да не се прилага към „сключени договори, подписани преди Общността да публикува известие в Официален вестник на Европейските общности относно предприемане на процедура за уреждане на спор с Корея (...), както и сключени договори, подписани един или повече месеци след като Комисията публикува известие в Официален вестник на Европейските общности, че процедурите за уреждане на спор са приключили или са прекратени“.
- (12) Виж дело № 122/2005 „Освен ако не е посочено друго, Комисията прилага спрямо нотифицираните проекти правилата, които са в сила по времето на оценяването на тяхната съвместимост“.
- (13) Изменен с Регламент (ЕО) № 502/2004 на Съвета.
- (36) От горното е видно, че регламентът за ВЗМ е трябвало да се прилага само в случай на неуреден спор с Корея⁽¹⁴⁾ и във всеки случай не по-късно от 31 март 2005 г.
- (37) Това тълкуване се подкрепя от самата цел на регламента за ВЗМ: той е бил предвиден „като извънредна и временна мярка с цел да съдейства на корабостроителници на Общността в тези сегменти, които са пострадали от неблагоприятни ефекти под формата на материални щети и сериозни вреди, възникнали от нелоялна корейска конкуренция,... [и е трябвало да се прилага] за ограничени пазарни сегменти и само за кратък период“⁽¹⁵⁾ (съображение 3).
- (38) Фактът, че Съветът не е подновил този регламент след неговото изтичане, ясно показва, че Съветът не е възнамерявал да продължи правомощието на Комисията да одобрява помощ в съответствие с регламента за ВЗМ. Това е съпоставимо с факта, че Общността е уведомила ОУС, че държавите-членки вече не могат да предоставят оперативна помощ в съответствие с регламента.
- (39) В този контекст Комисията отбелязва, че тълкуването на регламента за ВЗМ трябва да се разглежда, като се вземат предвид международните задължения на Общността. Съгласно утвърдената съдебна практика на Съда на Европейската общност законодателството на Общността следва да се тълкува, доколкото това е възможно, по начин, който се съгласува с международното право, включително задълженията на ЕО към СТО⁽¹⁶⁾.
- (40) Докладът на експертната група и решението на ОУС, съгласно което докладът оцени регламента за ВЗМ *per se* като противоречащ на правилата на СТО и поиска Комисията да спре прилагането на регламента за ВЗМ. Задължението на Общността да изпълни решението на ОУС също така обхваща бъдещи решения за предоставяне на нова помощ при прилагане на регламента за ВЗМ⁽¹⁷⁾. Чрез уведомяване на ОУС, че се съобразява с решението и препоръките на ОУС, съгласно които регламентът за ВЗМ е изтекъл на 31 март 2005 г. и държавите-членки вече не могат да предоставят оперативна помощ в съответствие с него, Общността се ангажира да не разрешава нова помощ съгласно регламента. В съответствие с това одобряването на настоящата помощ би довело до неспазване на международните ангажименти на Общността.
- (14) Съображение 7 потвърждава тази оценка: „временният защитен механизъм следва да се разрешава единствено след като Общността започне процедура за уреждане на спор с Корея (...) и вече не може да се разрешава, ако тази процедура за уреждане на спор приключи или се прекрати (...)“.
- (15) Подчертаването е наше.
- (16) Дело C-53/96 *Hermès International/FHT Marketing Choice BV* [1998] Сборник практика на Съда на ЕО I-3603, параграф 28; дело C-76/00 P, *Petrotib SA и Republica SA/Съвета на Европейския съюз* [2003] Сборник практика на Съда на ЕО I-79, параграф 57.
- (17) Виж ЕО — *Мерки относно търговия с търговски плавателни съдове*, WT/DS301/R, параграф 7.21.

(41) Последно, трябва да се отбележи също така, че Португалия не предаде своята нотификация в рамките на разумен срок. Португалия уведоми за мярката едва на 7 януари 2006 г., т.е. около 27 месеца след като корабостроителницата е подала молбата за помощ, 10 месеца след изтичането на регламента за ВЗМ и 6 месеца след като Общността е уведомила ОУС, че държавите-членки вече не могат да предоставят оперативна помощ съгласно регламента за ВЗМ. Предвид извънредното и временно естество на регламента, както и ангажиментите на ЕО към СТО, които са известни на Португалия, Португалия не може да очаква механизъмът да продължи да се прилага след датата на изтичане на неговото действие.

(42) В допълнение Комисията отбелязва, че дори ако ENVC е очаквала да получи помощта, това не дава право на корабостроителницата да получи помощта, която зависи не само от одобрението на Португалия, но също така от нотифицирането и одобрението на Комисията.

(43) По подобен начин и в разрез с аргументите на Португалия, принципът за еднакво третиране не е поставен под въпрос в настоящия случай. Корабостроителниците в държави-членки, в които е имало действаща схема за ВЗМ, са имали право да получават помощ въз основа на схеми, които са били одобрени от Комисията преди 30 март 2005 г., но Комисията не е взимала последващи решения за одобряване на нова помощ съгласно регламента за ВЗМ след тази дата. Също така Комисията отбелязва, че в съответствие с решението на ОУС задължението да не се предоставя нова помощ съгласно регламента за ВЗМ се прилага както към помощ в съответствие с одобрени схеми, така и с помощ *ad hoc*, като по този начин не се прави разлика между помощ за корабостроителници, обхваната от схема, или, както е в настоящия случай, помощ *ad hoc* извън схема (виж параграф 14 по-горе): в решението на ОУС се

съдържа препоръка Общността да съгласува не само регламента за ВЗМ, но и националните схеми за ВЗМ със своите задължения съгласно Споразуменията със СТО.

(44) Въз основа на посоченото по-горе Комисията заключава, че нотифицираната помощ не може да бъде одобрена съгласно регламента за ВЗМ. Тъй като не се прилага друга клауза за освобождаване съгласно член 87, параграф 2 или 3 от Договора за ЕО, помощта се смята за несъвместима с общия пазар,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Нотифицираната помощ в размер 1 461 702 EUR, която Португалия е планирала да предостави на Estaleiros Navais de Viana do Castelo SA във връзка с договор, подписан от последната, не може да се разреши съгласно Регламент (ЕО) № 1177/2002 на Съвета относно временен защитен механизъм за корабостроенето, изменен с Регламент (ЕО) № 502/2004 на Съвета, и следователно е несъвместима с общия пазар. Помощта не следва да се предоставя.

Член 2

Адресат на настоящото решение е Португалската република.

Съставено в Брюксел на 24 април 2007 година.

За Комисията

Neelie KROES

Член на Комисията